

I

(Законодавни акти)

ДИРЕКТИВЕ

ДИРЕКТИВА (ЕУ) 2016/2284 ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И САВЕТА од 14. децембра 2016.

о смањењу националних емисија одређених атмосферских загађујућих материја, о измени
Директиве 2003/35/ЕЗ и о стављању ван снаге Директиве 2001/81/ЕЗ

(Текст од значаја за Европски економски простор)

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ И САВЕТ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ,

Имајући у виду Уговор о функционисању Европске уније, а посебно његов Члан 192. (1),

Имајући у виду предлог Европске комисије,

Након прослеђивања нацрта законодавног акта националним парламентима,

Имајући у виду мишљење Европског економског и социјалног комитета ⁽¹⁾,

Имајући у виду мишљење Комитета региона ⁽²⁾,

У складу са редовним законодавним поступком ⁽³⁾,

С обзиром на то да:

- (1) У Унији је током последњих 20 година остварен значајан напредак у области антропогених емисија у ваздуху и квалитета ваздуха, нарочито захваљујући посвећеној политици Уније, укључујући Саопштење Комисије од 21. септембра 2005. под називом „Тематска стратегија о загађењу ваздуха“ („TSAP“). Директива 2001/81/ЕЗ Европског парламента и Савета ⁽⁴⁾ одиграла је пресудну улогу у постизању поменутог напретка дефинисањем горњих граница укупних годишњих емисија држава чланица почевши од 2010. надаље за сумпор-диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC) и амонијак (NH₃). Као резултат овога, у ЕУ су у периоду између 1990. и 2010. емисије сумпор-диоксида смањене за 82 %, емисије азотних оксида за 47 %, емисије неметанских испарљивих органских једињења за 56 % а емисије амонијака за 28 %. Ипак, како је наведено у Саопштењу Комисије од 18. децембра 2013. под називом „Програм чистог ваздуха за Европу“ („ревидирани TSAP“), значајни негативни утицаји и ризици по људско здравље и околину и даље постоје.
- (2) 7. акциони програм о животној средини ⁽⁵⁾ потврђује дугорочни циљ Уније за политику у области ваздуха, ради постизања нивоа квалитета ваздуха који не доводе до повећања значајних негативних утицаја и ризика по људско здравље и животну средину, па се у том циљу поменутим програмом

⁽¹⁾ СЛЕЗ 451, 16.12.2014, стр. 134.

⁽²⁾ СЛЕЗ 415, 20.11.2014, стр. 23.

⁽³⁾ Став Европског парламента од 23. новембра 2016. (још увек необјављен у СЛ) и одлука Савета од 8. децембра 2016.

⁽⁴⁾ Директива 2001/81/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. октобра 2001. о националним горњим границама емисије за одређене атмосферске загађујуће материје (СЛЕЗ L 309, 27.11.2001, стр. 22).

⁽⁵⁾ Одлука бр. 1386/2013/ЕЗ Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. о Општем акционом програму ЕУ о животној средини до 2020. „Живети добро, у границама наше планете“ (СЛ L 354, 28.12.2013, стр. 171).

позива на потпуно усклађивање са постојећим законодавством Уније о квалитету ваздуха, стратешке циљеве и деловања након 2020. као и на појачане мере у областима у којима су становништво и екосистеми изложени високим нивоима загађујућих материја и на појачане синергије између законодавства о квалитету ваздуха и циљева политике Европске Уније који су дефинисани, нарочито у погледу климатских промена и биолошке разноврсности.

- (3) Ревидирани ТSAP дефинише нове стратешке циљеве за период до 2030. са циљем даљег напретка према дугорочном циљу ЕУ о квалитету ваздуха.
- (4) Државе чланице и ЕУ су у поступку ратификације Минаматске конвенције о живи из 2013, програма УН о животној средини којом се покушава заштитити здравље људи и животна средина путем смањења емисије живе из постојећих и нових извора са циљем за њено ступање на снагу 2017. Комисија би требало да стално преиспитује пријављене нивое емисија тих загађујућих материја.
- (5) Државе чланице и ЕУ су стране Економске комисије Уједињених нација за Европу (UNECE) о прекограничном загађењу ваздуха на великој удаљености из 1979. („LRTAP Конвенција“) и неколико њених Протокола, укључујући Протокол о сузбијању ацидификације, еутрофикације и приземног озона из 1999, који је ревидиран 2012. („ревидирани Протокол из Гетеборга“).
- (6) Кад је реч о 2020. и периоду након ње, ревидирани протокол из Гетеборга за сваку страну дефинише нове обавезе смањења емисија у погледу сумпор-диоксида, азотних оксида, неметанских испарљивих органских једињења, амонијака и ситних прашкастих материја, узимајући 2005. као базну годину, промовише се смањење емисија црног угљеника и позива се на прикупљање и ажурирање информација о штетном дејству концентрације и таложења загађујућих материја у ваздуху по људско здравље и животну средину као и на учествовање у програмима који су оријентисани на ефекте под LRTAP Конвенцијом.
- (7) Режим националних горњих граница емисија који је утврђен Директивом 2001/81/ЕЗ требало би зато ревидирати ради усклађивања са међународним обавезама Уније и држава чланица. У ту сврху, националне обавезе смањења емисија за сваку годину од 2020. до 2029. у овој Директиви идентичне су онима из ревидираног Протокола из Гетеборга.
- (8) Државе чланице би требало да спроведу ову Директиву на начин који ефикасно доприноси остварењу дугорочног циља Уније у погледу квалитета ваздуха, као што је подржано смерницама Светске здравствене организације и циљевима Уније о заштити биолошке разноврсности и екосистема смањењем нивоа и таложења који загађују ваздух ацидификацијом, еутрофикацијом и озоном испод критичних оптерећења и нивоа, како је дефинисано LRTAP Конвенцијом.
- (9) Овом Директивом би такође требало, на финансијски исплатив начин, уз побољшање квалитета ваздуха на глобалном нивоу и побољшање синергија са климатском и енергетском политиком Уније, допринети и остварењу циљева квалитета ваздуха утврђеног законодавством Уније и ублажавању утицаја климатских промена, избегавајући удвостручавање постојећег законодавства Европске Уније.
- (10) Овом Директивом се такође доприноси смањењу трошкова који су узроковани загађењем ваздуха у Унији у контексту здравља људи тако што се њоме побољшава добробит грађана Уније а уједно се њоме подстиче и прелазак на зелену економију.
- (11) Овом Директивом требало би допринети поступном смањењу загађења ваздуха чиме се допуњују смањења остварена законодавством Уније за контролу загађења ваздуха на извору које се односи на емисије специфичних супстанци.
- (12) Законодавством Уније о контроли загађења ваздуха на извору требало би делотворно остварити очекивана смањења емисија. Утврђивање неделотворног законодавства Уније о контроли загађења ваздуха на извору и реакција на њега у раној фази од пресудне је важности за постизање ширих циљева квалитета ваздуха, што је видљиво из разлике између стварних емисија азотних оксида и емисија азотних оксида добијених лабораторијским испитивањем из ЕУРО 6 дизел аутомобила.

- (13) Државе чланице би требало да поштују обавезе смањења емисија које дефинише ова Директива од 2020. до 2029. и од 2030. надаље. Како би се осигурао видљив напредак у контексту испуњења обавеза за 2030. годину, државе чланице би требало да дефинишу оквирне нивое емисија у 2025. који би били технички изводљиви и не би довели до несразмерних трошкова а државе би требало да се ускладе са таквим нивоима. Ако се емисије за 2025. не могу ограничити у складу с утврђеном путањом смањења, државе чланице у својим накнадним извештајима које припремају на основу ове Директиве, наводе разлоге за то одступање, као и мере којима би се државе чланице вратиле на своју путању.
- (14) Националне обавезе смањења емисија за 2030. и након 2030. дефинисане у овој Директиви базирају се на процењеном потенцијалу смањења сваке државе чланице из извештаја TSAP бр. 16 из јануара 2015. („TSAP 16“), на техничком испитивању разлика између националних процена и оних из TSAP 16 и на политичком циљу одржавања свеукупног смањења утицаја на здравље до 2030. (у поређењу са 2005.) што је могуће ближе предлогу Комисије за ову Директиву. У циљу повећања транспарентности, Комисија би требала да објави основне претпоставке које су коришћене у оквиру TSAP 16.
- (15) Усаглашеност са националним обавезама смањења емисија би требало проценити у контексту специфичног методолошког статуса у тренутку дефинисања обавезе.
- (16) Захтеве за извештавање и обавезе смањења емисија требало би базирати на националној потрошњи енергије и продатог горива. Међутим, неке државе чланице могу, на основу Конвенције LRTAP, изабрати да као основу за усаглашеност користе укупну националну емисију обрачунату на основу употребљеног горива у сектору друмског транспорта. Ту би могућност требало задржати у оквиру ове Директиве како би се осигурала кохерентност између међународног права и права Уније.
- (17) Да би одређене неизвесности својствене утврђивању националних обавеза смањења емисија биле решене, ревидирани Протокол из Гетеборга обухвата флексибилности које би требало унети у ову Директиву. Ревидираним Протоколом из Гетеборга нарочито се успоставља механизам за прилагођавање инвентара националних емисија и за обрачун просека годишњих националних емисија за највише три године ако су испуњени одређени услови. Осим тога, у оквиру ове Директиве би требало утврдити флексибилности у случају када се њоме намеће обавеза смањења која прекорачује финансијски исплативо смањење утврђено у TSAP 16 као и за помоћ државама чланицама у случају изненадних и изузетних догађаја у вези са производњом енергије или снабдевањем енергијом под условом да су испуњени одређени услови. Комисија би требало да прати употребу поменутих флексибилности узимајући у обзир смернице развијене у оквиру Конвенције LRTAP. За потребе процене захтева за прилагођавања, сматра се да су обавезе смањења емисија за период од 2020. до 2029. утврђене 4. маја 2012. године, односно на дан када је ревидиран Протокол из Гетеборга.
- (18) Свака држава чланица би требало да изради, усвоји и спроведе национални програм контроле загађења ваздуха ради поштовања својих обавеза у контексту смањења емисија и ефикасног доприноса остварењу циљева квалитета ваздуха. У ту сврху би државе чланице требало да узму у обзир потребу за смањењем емисија, нарочито азотних оксида и ситних прашкастих материја, у зонама и агломерацијама погођеним прекомерним концентрацијама загађујућих материја у ваздуху и/или у оним зонама и агломерацијама које знатно доприносе загађењу ваздуха у другим зонама или агломерацијама, између осталог и у суседним земљама. Националним програмима контроле загађења ваздуха требало би у том смислу допринети успешном спровођењу планова за квалитет ваздуха који су дефинисани на основу Члана 23. Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета (Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. о квалитету ваздуха и чистијем ваздуху за Европу, СЛ L 152, 11. 6. 2008, стр. 1.).
- (19) Како би се смањиле емисије из антропогених извора, национални програми контроле загађења ваздуха требало би да узму у обзир мере које је могуће применити на све релевантне секторе, укључујући пољопривреду, енергетику, индустрију, друмски транспорт, унутрашњи бродски промет, грејање у домаћинствима и употребу вандрумске покретне механизације и растварача. Међутим, државе чланице треба да имају право да одлучују о мерама које треба усвојити за поштовање обавеза смањења емисија које су дефинисане у овој Директиви.
- (20) При изради националних програма контроле загађења ваздуха, државе чланице би требало да узму у обзир најбољу праксу у тражењу решења за, између осталог, најштетније загађујуће материје у оквиру подручја примене ове Директиве, у односу на осетљиве групе становништва.

- (21) Пољопривреда знатно доприноси атмосферским емисијама амонијака и ситних прашкастих материја. Како би се те емисије смањиле, у националне програме контроле загађења ваздуха требало би укључити мере које је могуће применити у оквиру пољопривредног сектора. Такве мере треба да буду исплативе и засноване на специфичним информацијама и подацима, узимајући у обзир научни напредак и мере које су државе чланице претходно предузеле. Заједничком пољопривредном политиком се државама чланицама пружа могућност да посебним мерама допринесу квалитету ваздуха. Будућом проценом биће омогућено боље разумевање утицаја поменутих мера.
- (22) Побољшања у области квалитета ваздуха требало би постићи сразмерним мерама. Предузимајући мере које треба унети у националне програме контроле загађења ваздуха (које је могуће применити у оквиру пољопривредног сектора) државе чланице требало би да осигурају да се у потпуности узме у обзир њихов утицај на мале пољопривредне произвођаче како би се, што је више могуће, ограничили сви потенцијални додатни трошкови.
- (23) Ако одређене мере предузете у складу с националним програмима контроле загађења ваздуха са циљем спречавања емисија у пољопривредном сектору испуњавају услове за финансијску подршку, нарочито мере које предузимају мали пољопривредни произвођачи за које су потребне значајне промене праксе или значајна улагања, Комисија би тада требало да олакша приступ поменутој финансијској подршци и другом доступном финансирању из средстава Уније.
- (24) Како би смањиле емисије, државе чланице требало би да размотре подршку преласку на улагања у чисте и ефикасне технологије. Иновације могу помоћи побољшању одрживости и решавању проблема на извору побољшавањем секторских одговора на изазове у контексту квалитета ваздуха.
- (25) Националне програме контроле загађења ваздуха би требало редовно ажурирати, укључујући анализу за подршку одређивању политике и мера.
- (26) Како би израдиле квалитетне националне програме контроле загађења ваздуха и њихове ажуриране верзије, државе чланице би требало да те програме и њихове ажуриране верзије анализирају у контексту јавних расправа и надлежних органа на свим нивоима а у време док су још све могућности у погледу политике и мера отворене. Ако би спровођење њихових програма могло утицати на квалитет ваздуха у другој држави чланици или трећој земљи, државе чланице би требало да започну прекогранично саветовање, у складу са захтевима дефинисаним у оквиру права Уније и међународног права, између осталог, у Конвенцији UNECE о процени утицаја на животну средину прекограничног карактера („Конвенција из Еспоа”) из 1991. и њеном Протоколу о стратешкој процени животне средине из 2003.
- (27) Циљ ове Директиве је, између осталог, заштитити људског здравља. Како је Суд правде Европских заједница истакао у више наврата, било би у супротности са обавезујућим дејством које се приписује Директиви Чланом 288. став 3. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ), у начелу искључити могућност да се особе којих се то тиче позивају на обавезу која се намеће Директивом. Поменуто разматрање се нарочито примењује у контексту директиве чији је циљ контрола и смањење атмосферског загађења и која је зато намењена заштити људског здравља.
- (28) Државе чланице би требало да припреме националне инвентаре и пројекције емисија, као и информативне извештаје о инвентару и да извештавају у контексту свих загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овом Директивом, што би Унији требало да омогући поштовање обавезе извештавања у оквиру Конвенције LRTAP и њених протокола.
- (29) Ради очувања свеукупне доследности за Унију у целини, државе чланице требало би да осигурају да њихови извештаји Комисији о националним инвентарима и пројекцијама емисија као и информативним извештајима о инвентару буду потпуно усклађени са њиховим извештавањем у оквиру Конвенције LRTAP.

- (30) Како би се проценила ефикасност националних обавеза смањења емисија утврђених овом Директивом, државе чланице би такође требало да прате утицаје загађења ваздуха на копнене и водене екосистеме и о таквим утицајима подносе извештаје. Како би се обезбедио финансијски ефикасан приступ, државе чланице требало би да буду у могућности да користе необавезујуће индикаторе праћења који су наведени у овој Директиви а требало би и да раде у координацији са другим програмима праћења успостављеним на основу повезаних директива и, према потреби, Конвенције LRTAP.
- (31) Требало би успоставити Европски форум за чист ваздух који би обухватао све заинтересоване стране, укључујући надлежне органе држава чланица на свим релевантним нивоима, ради размене искустава и добрих пракси а нарочито ради пружања доприноса у смислу смерница као и ради олакшавања координисаног спровођења законодавства и политике Уније у контексту побољшања квалитета ваздуха.
- (32) У складу са Директивом 2003/4/ЕЗ Европског парламента и Савета (Директива 2003/4/ЕЗ Европског парламента и Савета од 28. јануара 2003. о јавном приступу информацијама о животној средини и стављању изван снаге Директиве Савета 90/313/ЕЕЗ - СЛ L 41, 14.2.2003. стр. 26.), државе чланице би требало да осигурају активно и систематско ширење информација електронским путем.
- (33) Неопходно је изменити Директиву 2003/35/ЕЗ Европског парламента и Савета (Директива 2003/35/ЕЗ Европског парламента и Савета од 26. маја 2003. о учешћу јавности у изради одређених планова и програма који се односе на животну средину и о измени директива Савета 85/337/ЕЕЗ и 96/61/ЕЗ у односу на учешће јавности и приступ правди (СЛ L 156, 25.6.2003. стр. 17.) ради осигуравања доследности поменуте Директиве и Конвенције UNECE о приступу информацијама, учешћу јавности у доношењу одлука и приступу правди у питањима у вези са животном средином из 1998. („Архуска конвенција”).
- (34) Како би се узели у обзир технички и међународни догађаји, Комисији би требало да делегира овлашћење за доношење аката у складу са Чланом 290. УФЕУ у погледу измене Анекса I, као и 2. дела Анекса III и Анекса IV, како би се прилагодили догађајима у оквиру Конвенције LRTAP и у вези са изменом Анекса V како би се прилагодио техничком и научном напретку и догађајима у оквиру Конвенције LRTAP. Од пресудне је важности да Комисија током припремног рада обави одговарајућа саветовања, укључујући и она на стручном нивоу и да се поменута саветовања обаве у складу са начелима дефинисаним у Међуинституционалном споразуму о бољој изради законодавства од 13. априла 2016. (СЛ L 123, 12. 5. 2016. стр. 1.) Ово је нарочито важно ради осигурања равноправног учешћа у припреми делегираних аката, Европски парламент и Савет примају све документе истовремено када и стручњаци из држава чланица па њихови стручњаци имају систематски приступ састанцима стручних група Комисије који се односе на припрему делегираних аката.
- (35) Ради осигурања једнообразних услова за спровођење флексибилности и националних програма контроле загађења ваздуха на основу ове Директиве, спроведбена овлашћења би требало доделити Комисији. Та овлашћења би требало вршити у складу са Уредбом (ЕУ) бр. 182/2011 Европског парламента и Савета (Уредба ЕУ бр. 182/2011 Европског парламента и Савета од 16. фебруара 2011. о утврђивању правила и општих начела у вези са механизмима надзора држава чланица над вршењем спроведбених овлашћења Комисије - СЛ L 55, 28.2.2011. стр. 13.)
- (36) Државе чланице би требало да дефинишу правила о санкцијама које се примењују за кршења националних одредби донесених на основу ове Директиве и осигурају њихово спровођење. Поменуте санкције би требало да буду ефикасне, пропорционалне и одвраћајуће.
- (37) С обзиром на врсту и опсег промена које би требало унети у Директиву 2001/81/ЕЗ, ову би директиву требало заменити како би се повећала правна сигурност, јасноћа, транспарентност и поједностављење законодавства. Како би се осигурао континуитет у побољшавању квалитета ваздуха, државе чланице би требало да поштују националне горње границе емисија дефинисане Директивом 2001/81/ЕЗ док нове националне обавезе смањења емисија дефинисане Директивом не ступе на снагу 2020.

- (38) С обзиром на то да циљ ове Директиве, то јест осигурање високог нивоа заштите људског здравља и животне средине, државе чланице не могу остварити у довољној мери, него се због прекограничног карактера загађења ваздуха поменути циљ на бољи начин може остварити на нивоу Уније, Унија може да усвоји мере у складу са начелом супсидијарности утврђеним у Члану 5. Уговора о Европској унији. У складу са начелом пропорционалности из поменутог Члана, ова Директива не прекорачује оно што је неопходно за остваривање тог циља.
- (39) У складу са Заједничком политичком изјавом држава чланица и Комисије од 28. септембра 2011. о експланаторним документима (СЛ С 369, 17.12.2011, стр. 14.), државе чланице обавезале су се да ће у оправданим случајевима уз обавештење о својим мерама за преношење приложити један или више докумената у којима се објашњава веза између делова директиве и одговарајућих делова националних инструмената за преношење. У погледу ове Директиве, законодавац достављање таквих докумената сматра оправданим,

ДОНЕЛИ СУ ОВУ ДИРЕКТИВУ:

Члан 1.

Циљеви и предмет

1. Како би дошло до напретка у постизању нивоа квалитета ваздуха који не доводе до значајних негативних утицаја и ризика по људско здравље и природну средину, овом Директивом се успостављају обавезе смањења емисија за антропогене атмосферске емисије држава чланица и то за сумпор-диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH₃) и ситне прашкасте материје (PM_{2.5}) и захтева се израда, усвајање и спровођење националних програма контроле загађења ваздуха, као и праћење емисија тих загађујућих материја и других загађивача наведених у Анексу I и њихових утицаја као и извештавање о њима.
2. Ова директива такође доприноси постизању:
  - (a) циљева квалитета ваздуха утврђених законодавством Уније и напретка у смеру дугорочног циља Уније за постизање нивоа квалитета ваздуха у складу са смерницама о квалитету ваздуха које је објавила Светска здравствена организација;
  - (b) циљева Уније из области биолошке разноврсности и екосистема у складу са Седмим акционим програмом Европске уније за заштиту животне средине;
  - (c) ојачаних синергија између политике Уније за квалитет ваздуха и других релевантних политика Уније, нарочито климатских и енергетских политика.

Члан 2.

Област примене

1. Ова Директива се примјењује на емисије загађујућих материја које су наведене у Анексу I из свих извора присутних на државном подручју држава чланица, њихових ексклузивних економских зона и зона контроле загађења.
2. Ова Директива не обухвата емисије на Канарским острвима, у француским прекоморским департманима, на Мадеири и Азорима.

Члан 3.

Дефиниције

За потребе ове Директиве, примењују се следеће дефиниције:

- (1) 'емисија' значи испуштање материја из тачкастог или дифузног извора у атмосферу;
- (2) 'антропогене емисије' значи атмосферске емисије загађујућих материја повезане са људским активностима;
- (3) 'прекурсори озона' значи азотни оксиди, неметанска испарљива органска једињења, метан и угљен-моноксид;
- (4) 'циљеви квалитета ваздуха' значи граничне вредности, циљне вредности и обавезе у погледу концентрације излагања за квалитет ваздуха које су уврћене у Директиви 2008/50/ЕЗ и Директиви 2004/107/ЕЗ Европског парламента и Савета (Директива 2004/107/ЕЗ Европског парламента и Савета од 15. децембра 2004. о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличким ароматичним угљоводоницима у ваздуху - СЛ L 23, 26.1.2005. стр. 3.);
- (5) 'сумпор-диоксид' или 'SO₂' значи сва сумпорна једињења изражена као сумпор-диоксид, укључујући и сумпор-триоксид (SO₃), сумпорну киселину (H₂SO₄) и редукована сумпорна једињења као што су водоник-сулфид (H₂S), тиоалкохоли и диметил сулфиди;
- (6) 'азотни оксиди' или 'NO_x' значи азотни оксид и азот диоксид, изражени као азот диоксид;
- (7) 'неметанска испарљива органска једињења' или 'NMVOC' значи сва органска једињења осим метана, која могу произвести фотохемијске оксиданте реакцијом са азотним оксидима у присуству сунчеве светлости;
- (8) 'ситне прашкасте материје или 'PM_{2,5}' значи честице аеродинамичног пречника једнаког или мањег од 2,5 микрометара (µm);
- (9) 'црни угљеник' или 'BC' значи угљеничне прашкасте материје које апсорбују светлост;
- (10) 'национална обавеза смањења емисија' значи обавеза држава чланица да смање емисије неких материја; она дефинише минимално смањење емисија које је потребно остварити у циљној календарској години, као проценат укупних емисија испуштених током базне године (2005.);
- (11) 'циклус слетања и полетања' значи циклус који обухвата кретање авиона по тлу током слетања и полетања, полетање, успињање, приближавање, слетање и све остале активности авиона које се дешавају на висини испод 3.000 стопа;
- (12) 'међународни поморски саобраћај' значи путовања по мору и по приобалним водама пловилима свих застава, осим пловилима за рибарење, која одлазе са државног подручја једне земље и долазе на државно подручје друге земље;
- (13) 'зона контроле загађења' значи морско подручје које не прелази 200 наутичких миља од почетних тачака од којих се рачуна ширина територијалног мора, које је успоставила држава чланица ради превенције, смањења и контроле загађења са пловила у складу са важећим међународним правилима и стандардима;
- (14) 'законодавство Уније о контроли загађења ваздуха на извору' значи законодавство Уније које за циљ има смањење емисија загађујућих материја у ваздуху које обухвата ова Директива предузимањем мера ублажавања на извору.

Члан 4.

Националне обавезе смањења емисија

1. Државе чланице ограничавају бар своје годишње антропогене емисије сумпор-диоксида, азотних оксида, неметанских испарљивих органских једињења, амонијака и ситних прашкастих материја у складу са националним обавезама смањења емисија које се примењују од 2020. до 2029. и од 2030. надаље, како је утврђено у Анексу II.
2. Не доводећи у питање Члан 1, државе чланице предузимају неопходне мере предвиђене за ограничавање антропогенних емисија сумпор-диоксида, азотних оксида, неметанских испарљивих органских једињења, амонијака и ситних прашкастих материја за 2025. Индикативни нивои тих емисија утврђују се линеарном путањом смањења утврђеном између њихових нивоа емисија дефинисаних обавезама смањења емисија за 2020. и нивоа емисија дефинисаних обавезама смањења емисија за 2030.

Државе чланице могу следити нелинеарну путању смањења ако је то економски или технички ефикасније и под условом да се она од 2025. постепено и прогресивно приближава линеарној путањи смањења и да се њоме не утиче на обавезу смањења емисија за 2030. Државе чланице утврђују ту нелинеарну путању смањења и разлоге због којих је треба следити у оквиру националних програма контроле загађења ваздуха које треба доставити Комисији у складу са Чланом 10. став 1.

У случају да се емисије за 2025. не могу ограничити у складу са утврђеном путањом смањења, државе чланице у накнадним информативним извештајима о инвентару, које треба да доставе Комисији у складу са Чланом 10. (став 2.), наводе разлоге за то одступање, као и мере којима би се државе чланице вратиле на своју путању.

3. Следеће емисије не узимају се у обзир у сврху усклађивања са ставовима 1. и 2. :
  - (a) емисије авиона које нису обухваћене циклусом слетања и полетања;
  - (b) емисије из националног поморског саобраћаја према државним територијама или из државних територија које су наведене у Члану 2. став 2. ;
  - (c) емисије из међународног поморског саобраћаја;
  - (d) емисије азотног оксида и неметанских испарљивих органских једињења настале активностима које спадају у категорије 3B (управљање стајским ђубривом) и 3D (пољопривредна земљишта) номенклатуре за извештавање (NFR) из 2014. како је предвиђено Конвенцијом LRTAP.

Члан 5.

Флексибилности

1. Државе чланице могу успоставити, у складу са 4. делом из Анекса IV, прилагођене годишње националне инвентаре емисија за сумпор-диоксид, азотне оксиде, неметанска испарљива органска једињења, амонијак и ситне прашкасте материје ако би примена унапређених метода инвентара емисија ажурираних у складу са научним сазнањима довела до неусаглашености са њихових националним обавезама смањења емисија.

У сврху утврђивања испуњености релевантних услова наведених у 4. делу Анекса IV, сматра се да су обавезе смањења емисија за године од 2020. до 2029. утврђене 4. маја 2012.

Од 2025. примењују се следећи додатни услови за прилагођавања у случају да се за утврђивање емисија из посебних категорија извора употребљавају емисиони фактори или методологије који су знатно различити у поређењу са онима који су очекивани као резултат спровођења дотичне норме или стандарда на основу законодавства Уније о контроли загађења ваздуха на извору, у складу са 4. делом Анекса IV, тачка 1. подтачка (d) ii. и iii:

- (a) дата држава чланица, узевши у обзир налазе националних програма за инспекцијски надзор и извршење којима се прати ефикасност законодавства Уније о контроли загађења ваздуха на извору, доказује да знатно различити емисиони фактори не произлазе из домаћег спровођења или извршења тог законодавства;
  - (b) дата држава чланица обавестила је о значајној разлици у емисионим факторима Комисију која, у складу са Чланом 11. став 2. испитује потребу за даљим деловањем.
2. Ако у одређеној години држава чланица услед изузетно хладне зиме или изузетно сувог лета није у стању да поштује своје обавезе смањења емисија, те обавезе може поштовати узимајући просек својих националних годишњих емисија за поменуту годину, претходну годину и следећу годину, под условом да тај просек не прекорачује национални годишњи ниво емисија који је дефинисан обавезом смањења државе чланице.
3. Ако у одређеној години држава чланица, за коју су једна или више обавеза смањења утврђених у Анексу II постављене на ниво који је строжи од исплативог смањења утврђеног у TSAP 16, није у стању да поштује релевантне обавезе смањења емисија након што је спровела све финансијски исплативе мере, за њу се сматра да поштује ту релевантну обавезу смањења емисија за највише пет година, под условом да за сваку од тих година компензује поменуто непоштовање обавеза еквивалентним смањењем емисија друге загађујуће материје која је наведена у Анексу II.
4. Сматра се да држава чланица поштује своје обавезе из Члана 4. током периода од највише три године ако непоштовање њених обавеза смањења емисија за релевантне загађујуће материје произлази из изненадног и изузетног прекида или губитка капацитета у снабдевању електричном енергијом и/или топлотном енергијом или у производном систему, што није било могуће предвидети и под условом да су испуњени следећи услови:
  - (a) поменута држава чланица доказала је да су предузети сви разумни напори, укључујући спровођење нових мера и политика ради осигурања поштовања обавеза и да ће се исте и даље предузимати како би период непоштовања трајао што краће; и
  - (b) поменута држава чланица доказала је да би спровођење додатних мера и политика уз оне наведене у тачки (a) резултирало несразмерним трошковима, суштински угрозило националну енергетску сигурност или би подразумевало значајан ризик од енергетског сиромаштва за значајан део становништва.
5. Државе чланице које намеравају да примене ставове 1, 2, 3. или 4. о томе обавештавају Комисију до 15. фебруара дотичне године извештавања. Информације обухватају дотичне загађујуће материје, релевантне секторе и, када је то могуће, обим утицаја на националне инвентаре емисија.
6. Комисија, уз помоћ Европске агенције за животну средину, преиспитује и процењује да ли употреба било којег облика флексибилности за одређену годину испуњава релевантне услове наведене у ставу 1. овог Члана и 4. делу Анекса IV или ставовима 2, 3. или 4. овог Члана, по потреби.

Ако Комисија сматра да употреба одређеног облика флексибилности није у складу с релевантним условима наведеним у ставу 1. овог Члана и 4. делу Анекса IV или ставовима 2, 3. или 4. овог Члана, она доноси одлуку у року од девет месеци од дана приспећа релевантног извештаја из Члана 8. став 4. а затим обавештава дотичну државу чланицу да употреба такве флексибилности није прихватљива и наводи разлоге због којих је дошло до одбијања. Ако Комисија није поднела приговор у року од девет месеци од дана приспећа релевантног извештаја из Члана 8. став 4, дотична држава чланица сматра да је употреба те флексибилности валидна и прихваћена за ту годину.

7. Комисија може усвојити спроведбене акте у којима се детаљно одређују правила за употребу флексибилности из ставова 1, 2, 3. и 4. овог Члана. Ови спроведбени акти се усвајају у складу са поступком испитивања из Члана 17.
8. При вршењу својих овлашћења на основу ставова 6. и 7. Комисија узима у обзир одговарајућу документацију са смерницама које су развијене у оквиру Конвенције LRTAP.

Члан 6.

Национални програми контроле загађења ваздуха

1. Државе чланице израђују, усвајају и спроводе своје националне програме контроле загађења ваздуха у складу са 1. делом из Анекса III како би ограничиле своје годишње антропогене емисије у складу са Чланом 4. и допринеле остваривању циљева из ове Директиве у складу са Чланом 1. став 1.

2. При изради, усвајању и спровођењу програма из става 1. државе чланице:

- (a) процењују колико је вероватно да ће национални извори емисија утицати на квалитет ваздуха на њиховим државним подручјима и у суседним државама чланицама користећи се, према потреби, подацима и методологијама развијенима у оквиру Европског програма праћења и процене (EMEP) на основу Протокола уз Конвенцију LRTAP, који се односи на дугорочно финансирање заједничког програма праћења и процене далекосежног преноса загађујућих материја у ваздуху у Европи;
- (b) узимају у обзир потребу смањења емисија загађујућих материја у ваздуху ради постизања усклађености са циљевима квалитета ваздуха на својим државним подручјима и, према потреби, у суседним државама чланицама;
- (c) приликом предузимања мера за постизање својих националних обавеза смањења за ситне прашкасте материје, предност дају мерама за смањење емисија црног угљеника;
- (d) осигуравају кохерентност са другим релевантним плановима и програмима који су успостављени на основу захтева утврђених у националном законодавству или законодавству Уније.

У циљу поштовања релевантних националних обавеза смањења емисија, државе чланице укључују у своје националне програме контроле загађења ваздуха мере за смањење емисија које су утврђене као обавезне у 2. делу Анекса III и могу у те програме укључити мере за смањење емисија које су утврђене као необавезне у 2. делу Анекса III или мере које имају еквивалентан ефекат ублажавања.

3. Државе чланице ажурирају своје националне програме контроле загађења ваздуха бар сваке четири године.

4. Не доводећи у питање став 3, политике и мере смањења емисија садржане у националним програмима контроле загађења ваздуха ажурирају се у року од 18 месеци од подношења најновијег националног инвентара емисија или националних пројекција емисија ако се према поднесеним подацима обавезе из Члана 4. не поштују или постоји ризик од непоштовања.

5. Државе чланице о својим нацртима националних програма контроле загађења ваздуха и свим битним ажурирањима пре завршетка тих програма организују јавне расправе, у складу са Директивом 2003/35/ЕЗ, и са надлежним органима за које је вероватно да се, због њихових посебних надлежности из области животне средине у подручју загађења ваздуха, квалитета и управљања на свим нивоима, на њих односи спровођење националних програма контроле загађења ваздуха.

6. Према потреби, спроводе се и прекограничне консултације.

7. Комисија, према потреби, олакшава разраду и спровођење националних програма контроле загађења ваздуха разменом добрих пракси.

8. Комисија је овлашћена да усваја делегирана акта у складу са Чланом 16. ради измене ове Директиве у вези са прилагођавањем 2. дела из Анекса III развоју, укључујући технички напредак, у оквиру Конвенције LRTAP.

9. Комисија може успоставити смернице за израду и спровођење националних програма контроле загађења ваздуха.
10. Комисија такође, путем спроведбених аката, одређује формат националних програма контроле загађења ваздуха. Ти се спроведбени акти доносе у складу са поступком испитивања из Члана 17.

Члан 7.

Финансијска подршка

Комисија настоји да олакша приступ постојећим средствима Уније у складу са правним одредбама којима се та средства уређују ради подршке мерама које треба подузети са намером да се испуне циљеви ове Директиве.

Та средства Уније укључују садашње и будуће доступно финансирање на основу, између осталог:

- (a) Оквирног програма за истраживање и иновације;
- (b) европских структурних и инвестиционих фондова, укључујући одговарајуће финансирање у оквиру заједничке пољопривредне политике;
- (c) инструмената за финансирање животне средине и климатских активности попут програма LIFE.

Комисија процењује могућност стварања јединственог шалтера, у оквиру којег било која заинтересована страна може лако проверити информације о доступности средстава Уније и сличним поступцима за приступ, за пројекте који се баве проблемима загађења ваздуха.

Члан 8.

Национални инвентари и пројекције емисија као и информативни извештаји о инвентару

1. Државе чланице припремају и сваке године ажурирају националне инвентаре емисија загађујућих материја из табеле А Анекса I, у складу са захтевима који су тамо наведени.

Државе чланице могу припремити и сваке године ажурирати националне инвентаре емисија загађујућих материја из табеле В Анекса I, у складу са захтевима који су тамо наведени.

2. Државе чланице сваке четири године припремају и ажурирају просторно рашчлањене националне инвентаре емисија и инвентаре великих тачкастих извора а сваке две године, националне пројекције емисија загађујућих материја из табеле С у Анексу I, у складу са захтевима који су тамо наведени.
3. Државе чланице израђују информативни извештај о инвентару који се прилаже уз националне инвентаре и пројекције емисија из ставова 1. и 2, у складу са захтевима из табеле D у Анексу I.
4. Државе чланице које се одлуче за неки од видова флексибилности у складу са Чланом 5. у информативни извештај о инвентару за дотичну годину уносе информације којима се показује да употреба те флексибилности испуњава релевантне услове из Члана 5. став 1. и 4. дела из Анекса IV или, ако је то применљиво, из Члана 5. став 2, 3. или 4.

5. Државе чланице припремају и ажурирају националне инвентаре емисија (према потреби укључујући прилагођене националне инвентаре емисија), националне пројекције емисија, просторно рашчлањене националне инвентаре емисија, инвентаре великих тачкастих извора и пропратне информативне извештаје о инвентару, у складу са Анексом IV.
6. Комисија уз помоћ Европске агенције за животну средину једном годишње припрема и ажурира инвентаре емисија на нивоу Уније и информативни извештај о инвентару а сваке две године, пројекције емисија на нивоу Уније, сваке четири године, просторно рашчлањене инвентаре емисија на нивоу Уније и инвентаре великих тачкастих извора на нивоу Уније, за загађујуће материје наведене у Анексу I на основу информација из ставова 1, 2. и 3. овог Члана.
7. Комисија је овлашћена да доноси делегирана акта у складу са Чланом 16. ради измене ове Директиве у вези са прилагођавањем Анекса I и Анекса IV развоју, укључујући технички и научни напредак, у оквиру Конвенције LRTAP.

Члан 9.

Праћење утицаја загађења ваздуха

1. Државе чланице осигуравају праћење негативних утицаја загађења ваздуха на екосистеме на основу мреже локација за мониторинг која је репрезентативна за њихова слатководна, природна и полуприродна станишта и шумске врсте екосистема, примењујући финансијски исплатив приступ који се заснива на процени ризика.

У ту сврху државе чланице координирају са другим програмима за мониторинг који су успостављени у складу са законодавством Уније, укључујући Директиву 2008/50/ЕЗ, Директиву 2000/60/ЕЗ Европског парламента и Савета (Директива 2000/60/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. октобра 2000. о успостављању оквира за деловање Заједнице у области политике у области вода (СЛ L 327, 22.12.2000, стр. 1.) и Директиву Савета 92/43/ЕЕЗ (Директива Савета 92/43/ЕЕЗ од 21. маја 1992. о очувању природних станишта и дивље флоре и фауне (СЛ L 206, 22.7.1992, стр. 7.) и, према потреби, Конвенцију LRTAP, а према потреби се користе подацима који су прикупљени у оквиру тих програма за мониторинг.

Како би поступиле у складу са захтевима из овог Члана, државе чланице могу користити необавезне индикаторе праћења који су наведени у Анексу V.

2. Приликом прикупљања и достављања информација наведених у Анексу V могуће је користити методологије утврђене Конвенцијом LRTAP и њеним приручницима за међународне програме сарадње.
3. Комисија је овлашћена да усваја делегирана акта у складу са Чланом 16. ради измене ове Директиве у вези са прилагођавањем Анекса V техничком и научном напретку, као и развоју у оквиру Конвенције LRTAP.

Члан 10.

Извештавање држава чланица

1. Државе чланице Комисији достављају своје прве националне програме контроле загађења ваздуха до 1. априла 2019.

Када се национални програм контроле загађења ваздуха ажурира на основу Члана 6. став 4, дотична држава чланица доставља ажурирани програм Комисији у року од два месеца.

Комисија испитује националне програме контроле загађења ваздуха и њихове ажуриране верзије имајући у виду захтеве из Члана 4. став 2. и Члана 6.

2. Државе чланице достављају Комисији и Европској агенцији за животну средину своје националне инвентаре и пројекције емисија, просторно рашчлањене националне инвентаре емисија, инвентаре великих тачкастих извора и информативне извештаје о инвентару из Члана 8. ставови 1, 2. и 3. и, ако је то релевантно, из Члана 8. став 4. у складу са датумима извештавања који су дефинисани у Анексу I.

Ово извештавање је у сагласности са извештајима секретаријату Конвенције LRTAP.

3. Комисија уз помоћ Европске агенције за животну средину и у консултацији са дотичним државама чланицама преиспитује податке националних инвентара емисија у првој години извештавања и редовно након тога. Поменуто преиспитивање обухвата следеће:

- (a) провере како би се установило да ли су достављене информације транспарентне, тачне, доследне, упоредиве и потпуне;
- (b) провере како би се утврдили случајеви у којима су подаци из инвентара припремљени на начин који је недоследан са захтевима који су утврђени на основу међународног права, нарочито Конвенције LRTAP;
- (c) према потреби, прорачун произашлих потребних техничких корекција, уз консултовање са дотичном државом чланицом.

Ако дотична држава чланица и Комисија не могу постићи договор о неопходности или садржају техничких корекција у складу са тачком (c), Комисија доноси одлуку којом се утврђују техничке корекције које дотична држава чланица треба да примени.

4. Државе чланице достављају Комисији и Европској агенцији за животну средину следеће информације наведене у Члану 9. :

- (a) до 1. јула 2018. и сваке четири године након тога, положај локација за мониторинг и податке о повезаним индикаторима који се употребљавају за праћење утицаја загађења ваздуха; и
- (b) до 1. јула 2019. и сваке четири године након тога, податке о мониторингу из Члана 9.

Члан 11.

Извештаји Комисије

1. Комисија до 1. априла 2020. и сваке четири године након тога обавештава Европски парламент и Савет о напретку који је постигнут приликом спровођења ове Директиве, укључујући процену њеног доприноса постизању циљева наведених у Члану 1, укључујући:

- (a) напредак у постизању:
  - (i) индикативних нивоа емисија и обавеза смањења емисија из Члана 4. и, ако је то применљиво, о разлозима због којих неке од тих обавеза нису испуњене;
  - (ii) нивоа квалитета спољног ваздуха у складу са смерницама о квалитету ваздуха које је објавила Светска здравствена организација;
  - (iii) циљева Уније у области биолошке разноврсности и екосистема у складу са Седмим акционим програмом о животној средини;
- (b) идентификација даљих мера које су потребне на нивоу Уније и држава чланица за постизање циљева наведених у тачки (a);
- (c) употребу средстава Уније за подршку мерама предузетим са циљем усклађивања са циљевима ове Директиве;

(d) резултате испитивања националних програма контроле загађења ваздуха и њихових ажурираних верзија које је спровела Комисија у складу са Чланом 10, 1. став, 3. подстав;

(e) процену здравствених, друштвено-економских и утицаја у погледу животне средине ове Директиве.

2. Ако извештај указује на то да би неиспуњавање индикативних нивоа емисија и обавеза смањења емисија из Члана 4. могло бити резултат неефикасног законодавства Уније о контроли загађења ваздуха на извору, укључујући његово спровођење на нивоу држава чланица, Комисија према потреби испитује потребу за даљим деловањем, истовремено разматрајући секторске утицаје спровођења. Комисија према потреби подноси законодавне предлоге, укључујући ново законодавство из области контроле загађења ваздуха на извору, како би се осигурало поштовање обавеза из ове Директиве.

Члан 12.

Европски форум за чист ваздух

Комисија успоставља Европски форум за чист ваздух ради пружања доприноса у контексту смерница и олакшања координисаног спровођења законодавства и политике Уније повезаних са побољшањем квалитета ваздуха, чиме се омогућава редовно окупљање свих заинтересованих страна, укључујући надлежне органе држава чланица на свим релевантним нивоима, Комисију, индустрију, цивилно друштво и научну заједницу. У оквиру Европског форума за чист ваздух размењују се искуства и добре праксе, између осталог у вези са смањењем емисија од грејања у домаћинствима и из области друмског транспорта, којима се могу пружити информације и побољшати национални програми контроле загађења ваздуха и њихово спровођење.

Члан 13.

Преглед

1. На основу извештаја из Члана 11. став 1. Комисија преиспитује ову Директиву најкасније 31. децембра 2025. са циљем очувања напретка према остваривању циљева из Члана 1. став 2, нарочито узимајући у обзир научни и технички напредак и спровођење климатских и енергетских политика Уније.

Према потреби, Комисија подноси законодавне предлоге за обавезе смањења емисија за период након 2030.

2. У погледу амонијака, Комисија у оквиру преиспитивања посебно оцењује:
- (a) најновије научне доказе;
  - (b) ажурирања документа са смерницама UNECE о спречавању и смањењу емисија амонијака из пољопривредних извора из 2014. („Документ са смерницама о амонијаку”) (Одлука 2012/11, ECE/EB/AIR/113/Add. 1.) и Оквирног кодекса UNECE добре пољопривредне праксе за смањење емисија амонијака (Одлука ECE/EB.AIR/127, став 36.е.), како је последњег пута ревидиран 2014;
  - (c) ажурирања најбољих расположивих техника како су дефинисане у Члану 3. тачка 10. Директиве 2010/75/EУ Европског парламента и Савета (Директива 2010/75/EУ Европског парламента и Савета од 24. новембра 2010. о индустријским емисијама (интегрисано спречавање и контрола загађења) (СЛ L 334, 17.12.2010., стр. 17.);
  - (d) 7 пољопривредне, као и мере у контексту животне средине у области заједничке пољопривредне политике.
3. На основу пријављених националних емисија живе, Комисија процењује њихов утицај на остваривање циљева из Члана 1. став 2. и разматра мере за смањење тих емисија а, према потреби, подноси и законодавни предлог.

*Члан 14.***Приступ информацијама**

1. Државе чланице, у складу са Директивом 2003/4/ЕЗ, осигуравају активно и систематско ширење следећих информација у циљу информисања јавности и то објављивањем на јавно доступним интернет страницама:
  - (a) националних програма контроле загађења ваздуха и свих ажурираних верзија;
  - (b) националних инвентара емисија (укључујући, ако је то применљиво, прилагођене националне инвентаре емисија), националних пројекција емисија, информативних извештаја о инвентару и додатних извештаја и информација достављених Комисији у складу са Чланом 10.
2. Комисија, у складу са Уредбом (ЕЗ) бр. 1367/2006 Европског парламента и Савета (Уредба (ЕЗ) бр. 1367/2006 Европског парламента и Савета од 6. септембра 2006. о примени одредби из Архуске конвенције о приступу информацијама, учешће јавности у одлучивању и приступу правосудју у питањима животне средине на институције и тела Заједнице (СЛ L 264, 25.9.2006, стр. 13.), осигурава активно и систематско јавно ширење инвентара и пројекција емисија на нивоу Уније и информативних извештаја о инвентару на јавно доступним интернет страницама.
3. Комисија на својој интернет страници објављује:
  - (a) основне претпоставке које се узимају у обзир за сваку државу чланицу приликом дефинисања њихових националних потенцијала смањења емисија, а које су коришћене у припреми TSAP 16;
  - (b) попис релевантног законодавства Уније о контроли загађења ваздуха на извору; и
  - (c) резултате испитивања из Члана 10. став 1. подстав 3.

*Члан 15.***Сарадња са трећим земљама и координација у оквиру међународних организација**

Унија и државе чланице, према потреби, не доводећи у питање Члан 218. Уговора о функционисању Европске уније, остварују билатералну и мултилатералну сарадњу са трећим земљама као и координацију у оквиру релевантних међународних организација као што су Програм Уједињених нација за животну средину (UNEP), Економска комисија Уједињених нација за Европу (UNECE), Организација Уједињених нација за храну и пољопривреду (FAO), Међународна поморска организација (IMO) и Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO), између осталог разменом информација, у области техничких и научних истраживања и развоја, са циљем да се побољша основа за омогућавање смањења емисија.

*Члан 16.***Делегирање овлашћења**

1. Овлашћење за доношење делегираних аката додељује се Комисији сходно условима дефинисаним у овом Члану.
2. Овлашћење за доношење делегираних аката из Члана 6. став 8, Члана 8. став 7. и Члана 9. став 3. додељује се Комисији на период од пет година почевши од 31. децембра 2016. Комисија израђује извештај о делегирању овлашћења најкасније девет месеци пре истека периода од пет година. Делегирање овлашћења прећутно се продужава за период идентичног трајања, осим ако се Европски парламент или Савет том продужењу успротиве најкасније три месеца пре истека сваког периода.

3. Европски парламент или Савет у сваком тренутку могу опозвати делегирање овлашћења из Члана 6. став 8, Члана 8. став 7. и Члана 9. став 3. Одлуком о опозиву прекида се делегирање овлашћења које је у њој наведено. Опозив почиње да важи следећег дана од дана објаве поменуте одлуке у *Службеном листу Европске уније* или на каснији дан наведен у поменутој одлуци. Опозив не утиче на ваљаност делегираних аката који су већ на снази.
4. Пре доношења делегираног акта Комисија се саветује са експертима које је именовала свака држава чланица у складу са начелима дефинисаним у Међуинституционалном споразуму о бољој изради законодавства од 13. априла 2016. (СЛ L 123, 12.5.2016, стр. 1.).
5. Чим донесе делегирани акт, Комисија га истовремено саопштава Европском парламенту и Савету.
6. Делегирани акт донесен на основу Члана 6. став 8, Члана 8. став 7. и Члана 9. став 3. ступа на снагу само ако Европски парламент или Савет у року од два месеца од саопштења тог акта Европском парламенту и Савету на њега не поднесу никакав приговор или ако су пре истека тог рока и Европски парламент и Савет обавестили Комисију о томе да неће поднети приговоре. Поменути рок се продужава за два месеца на иницијативу Европског парламента или Савета.

Члан 17.

Поступак Одбора

1. Комисији помаже Одбор за квалитет спољног ваздуха који је основан Чланом 29. Директиве 2008/50/ЕЗ. Наведени одбор је одбор у смислу Уредбе (ЕУ) бр. 182/2011.
2. Приликом упућивања на овај став, примењује се Члан 5. Уредбе (ЕУ) бр. 182/2011.

У случају да одбор не да никакво мишљење, Комисија не доноси нацрт спроведбеног акта и примењује се Члан 5. став 4. подстав 3. Уредбе (ЕУ) бр. 182/2011.

Члан 18.

Санкције

Државе чланице утврђују правила о санкцијама које се примењују на кршење националних одредби које су донесене на основу ове Директиве и предузимају све потребне мере ради осигурања њиховог спровођења. Предвиђене санкције морају бити ефикасне, пропорционалне и одвраћајуће.

Члан 19.

Измена Директиве 2003/35/ЕЗ

Анексу I Директиве 2003/35/ЕЗ додаје се следећа тачка:

- (g) Члан 6. став 1. Директиве (ЕУ) 2016/2284 Европског парламента и Савета од 14. децембра 2016. о смањењу националних емисија одређених атмосферских загађујућих материја, о измени Директиве 2003/35/ЕЗ и стављању ван снаге Директиве 2001/81/ЕЗ (СЛ L 344, 17.12.2016., стр. 1.).

*Члан 20.***Преношење**

1. Државе чланице доносе законе и друге прописе који су потребни ради усклађивања са овом Директивом до 1. јула 2018.

Одступајући од првог подстава, државе чланице доносе законе и друге прописе који су потребни ради усклађивања са Чланом 10. став 2. до 15. фебруара 2017.

Државе чланице о томе одмах обавештавају Комисију.

Када државе чланице усвоје поменуте мере, оне ће садржати упућивање на ову Директиву или се на њу упућује приликом њихове службене објаве. Начине поменутог упућивања одређују државе чланице.

2. Државе чланице Комисији достављају текст главних мера националног права које су донеле у области коју обухвата ова Директива.

*Члан 21.***Стављање ван снаге и прелазне одредбе**

1. 7 Директива 2001/81/ЕЗ ставља се ван снаге и то од 1. јула 2018.

Одступајући од 1. подстава:

- (a) чланови 1. и 4. Директиве 2001/81/ЕЗ и Анекс I те Директиве даље се примењују до 31. децембра 2019.;
- (b) чланови 7. и 8. Директиве 2001/81/ЕЗ и Анекс III те Директиве стављају се ван снаге 31. децембра 2016.

Упућивања на Директиву стављену ван снаге сматрају се упућивањима на ову Директиву и тумаче се у складу са упоредном табелом из Анекса VI.

2. Државе чланице могу до 31. децембра 2019. примењивати члан 5. став 1. ове Директиве у односу на горње границе из члана 4. Директиве 2001/81/ЕЗ и Анекса I те Директиве.

*Члан 22.***Ступање на снагу**

Ова Директива ступа на снагу 31. децембра 2016.

*Члан 23.***Адресати**

Ова Директива је упућена државама чланицама.

Сачињено у Стразбуру, 14. децембра 2016.

За Европски парламент
председник
M. SCHULZ

За Савет
председник
I. KORČOK

АНЕКС I

МОНИТОРИНГ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О АТМОСФЕРСКИМ ЕМИСИЈАМА

Табела А

Захтеви у вези са годишњим извештавањем о емисијама како је наведено у Члану 8. став 1. подставу 1.

Елемент	Загађујуће материје	Временска серија	Датуми извештавања
Укупне националне емисије према категорији извора из NFR (1) (2)	<ul style="list-style-type: none"> - SO₂, NO_x, NMVOC, NH₃, CO - тешки метали (Cd, Hg, Pb) (3) - Постојане органске загађујуће материје, POPs (4) (укупни полициклични ароматични угљоводоници, PAHs (5), бензо(а) пирен, бензо(б)флуорантен, бензо(к) флуорантен, индено (1,2,3-сд)пирен, диоксини/фурани, PCBs (6), HCB (7)) 	Годишње, од 1990. до године извештавања минус 2 (X-2)	15. фебруара (9)
Укупне националне емисије према категорији извора из NFR (2)	— PM _{2,5} , PM ₁₀ (8) и, ако је доступно, BC	Годишње, од 2000. до године извештавања минус 2 (X-2)	15. фебруара (9)

(1) Номенклатура за извештавање (NFR) како је предвиђена Конвенцијом LRTAP.

(2) О природним емисијама се извештава у складу са методологијама које је утврдила Конвенција LRTAP и смерницама ЕМЕР/ЕЕА о инвентарима емисија загађујућих материја у ваздуху. Оне нису део укупних националних емисија и о њима се извештава засебно.

(3) Cd (кадмијум), Hg (жива), Pb (олово).

(4) POPs (постојане органске загађујуће материје).

(5) PAHs (полициклични ароматични угљоводоници).

(6) PCBs (полихлоровани бифенили).

(7) HCB (хексахлорбензен).

(8) 'PM₁₀' значи честице аеродинамичног пречника једнаког или мањег од 10 микрометара (µm).

(9) поновно достављање података услед грешака врши се најкасније у оквиру четири недеље и обухвата јасно објашњење о начињеним изменама.

Табела В

Захтеви у вези са годишњим извештавањем о емисијама како је наведено у Члану 8. став 1. подстав 2.

Елемент	Загађујуће материје	Временска серија	Датуми извештавања
Укупне националне емисије према категорији извора из NFR (1)	<ul style="list-style-type: none"> — тешки метали (As, Cr, Cu, Ni, Se и Zn и њихова једињења) (2) — TSP (3) 	Годишње, од 1990. (2000 за TSP,) до године извештавања минус 2 (X-2)	15. фебруар

(1) О природним емисијама се извештава у складу са методологијама које је утврдила Конвенција LRTAP и смерницама ЕМЕР/ЕЕА о инвентарима емисија загађујућих материја у ваздуху. Оне нису део укупних националних емисија и о њима се извештава засебно.

(2) As (арсен), Cr (хром), Cu (бакар), Ni (никл), Se (селен), Zn (цинк).

(3) TSP (укупно суспендоване честице).

Табела С

Захтеви у вези са годишњим извештавањем о емисијама и пројекцијама како је наведено у Члану 8. став 2.

Елемент	Загађујуће материје	Временска серија/ циљане године	Датуми извештавања
Национални просторни подаци о емисијама према категоријама извора (генерисани NFR)	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMVOC, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} — тешки метали (Cd, Hg, Pb) — Постојане органске загађујуће материје, POPs (укупни укупни полициклични ароматични угљоводоници, PAHs, HCB, PCBs, диоксини/фурани) 	Сваке четири године за годину извештавања минус 2 (X-2) од 2017.	1. мај ⁽¹⁾
Велики тачкасти извори (LPS) према категорији извора (генерисани NFR)	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMVOC, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} — тешки метали (Cd, Hg, Pb) — Постојане органске загађујуће материје, POPs (укупни PAHs, HCB, PCBs, диоксини/фурани) — BC ( ) 	Сваке четири године за годину извештавања минус 2 (X-2) од 2017.	1. мај ⁽¹⁾
Пројектоване емисије према укупном NFR	— SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMVOC, PM _{2,5} и, ако је доступно, BC	Сваке две године, обухватајући године које су обухваћене пројекцијом 2020, 2025, 2030 и, ако је доступно, 2040. и 2050.	15. март

⁽¹⁾ поновно достављање података услед грешака врши се најкасније у оквиру четири недеље и обухвата јасно објашњење о начињеним изменама.

Табела D

Захтеви у вези са годишњим извештавањем о информативном извештају о инвентару из Члана 8. став 3.

Елемент	Загађујуће материје	Временска серија/ циљане године	Датуми извештавања
Информативни извештај о инвентару	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMVOC, NH₃, CO, PM_{2,5}, PM₁₀ — тешки метали (Cd, Hg, Pb) и BC — 7 Постојане органске загађујуће материје, POPs (укупни полициклични ароматични угљоводоници, PAHs, бензо(а) пирен, бензо(б)флуорантен, бензо(к) флуорантен, индено (1,2,3-сд)пирен, диоксини/фурани, PCBs, HCB — Ако је доступно, тешки метали (As, Cr, Cu, Ni, Se и Zn и њихова једињења) и TSP 	Све године (као што је наведено у табелама А-В-С)	15. март

АНЕКС II

НАЦИОНАЛНЕ ОБАВЕЗЕ СМАЊЕЊА ЕМИСИЈА

Табела А

Обавезе смањења емисија за сумпор-диоксид (SO₂), азотове оксиде (NO_x) и неметанска испарљива органска једињења (NMVOC). Базна година за обавезе смањења емисија је 2005, а за друмски транспорт примењују се на емисије израчунате на основу продатог горива (*).

Држава чланица	Смањење SO ₂ у поређењу са 2005.		Смањење NO _x у поређењу са 2005.		Смањење NMVOC у поређењу са 2005.	
	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.
Белгија	43 %	66 %	41 %	59 %	21 %	35 %
Бугарска	78 %	88 %	41 %	58 %	21 %	42 %
Чешка Република	45 %	66 %	35 %	64 %	18 %	50 %
Данска	35 %	59 %	56 %	68 %	35 %	37 %
Немачка	21 %	58 %	39 %	65 %	13 %	28 %
Естонија	32 %	68 %	18 %	30 %	10 %	28 %
Грчка	74 %	88 %	31 %	55 %	54 %	62 %
Шпанија	67 %	88 %	41 %	62 %	22 %	39 %
Француска	55 %	77 %	50 %	69 %	43 %	52 %
Хрватска	55 %	83 %	31 %	57 %	34 %	48 %
Ирска	65 %	85 %	49 %	69 %	25 %	32 %
Италија	35 %	71 %	40 %	65 %	35 %	46 %
Кипар	83 %	93 %	44 %	55 %	45 %	50 %
Летонија	8 %	46 %	32 %	34 %	27 %	38 %
Литванија	55 %	60 %	48 %	51 %	32 %	47 %
Луксембург	34 %	50 %	43 %	83 %	29 %	42 %
Мађарска	46 %	73 %	34 %	66 %	30 %	58 %
Малта	77 %	95 %	42 %	79 %	23 %	27 %
Холандија	28 %	53 %	45 %	61 %	8 %	15 %
Аустрија	26 %	41 %	37 %	69 %	21 %	36 %
Пољска	59 %	70 %	30 %	39 %	25 %	26 %

Држава чланица	Смањење SO ₂ у поређењу са 2005.		Смањење NO _x у поређењу са 2005.		Смањење NMVOC у поређењу са 2005.	
	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.
Португалија	63 %	83 %	36 %	63 %	18 %	38 %
Румунија	77 %	88 %	45 %	60 %	25 %	45 %
Словенија	63 %	92 %	39 %	65 %	23 %	53 %
Словачка	57 %	82 %	36 %	50 %	18 %	32 %
Финска	30 %	34 %	35 %	47 %	35 %	48 %
Шведска	22 %	22 %	36 %	66 %	25 %	36 %
Уједињено Краљевство	59 %	88 %	55 %	73 %	32 %	39 %
ЕУ 28	59 %	79 %	42 %	63 %	28 %	40 %

(*) Државе чланице које, на основу Конвенције LRTAP, имају могућност да изаберу да као основу за усклађеност користе укупне националне емисије обрачунате на основу употребљених горива могу да задрже ту могућност како би осигурале кохерентност између међународног права и права Уније.

Табела В

Обавезе смањења емисија за амонијак (NH₃) и ситне прашкасте материје (PM_{2.5}). Базна година за обавезе смањења емисија је 2005, а за друмски транспорт примењују се на емисије израчунате на основу продатог горива (*).

Држава чланица	Смањење NH ₃ у поређењу са 2005.		Смањење PM _{2.5} у поређењу са 2005.	
	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.
Белгија	2 %	13 %	20 %	39 %
Бугарска	3 %	12 %	20 %	41 %
Чешка Република	7 %	22 %	17 %	60 %
Данска	24 %	24 %	33 %	55 %
Немачка	5 %	29 %	26 %	43 %
Естонија	1 %	1 %	15 %	41 %
Грчка	7 %	10 %	35 %	50 %
Шпанија	3 %	16 %	15 %	50 %
Француска	4 %	13 %	27 %	57 %
Хрватска	1 %	25 %	18 %	55 %
Ирска	1 %	5 %	18 %	41 %
Италија	5 %	16 %	10 %	40 %
Кипар	10 %	20 %	46 %	70 %
Летонија	1 %	1 %	16 %	43 %

Држава чланица	Смањење NH ₃ у поређењу са 2005.		Смањење PM _{2.5} у поређењу са 2005.	
	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.	За било коју годину од 2020. до 2029.	За било коју годину од 2030.
Литванија	10 %	10 %	20 %	36 %
Луксембург	1 %	22 %	15 %	40 %
Мађарска	10 %	32 %	13 %	55 %
Малта	4 %	24 %	25 %	50 %
Холандија	13 %	21 %	37 %	45 %
Аустрија	1 %	12 %	20 %	46 %
Пољска	1 %	17 %	16 %	58 %
Португалија	7 %	15 %	15 %	53 %
Румунија	13 %	25 %	28 %	58 %
Словенија	1 %	15 %	25 %	60 %
Словачка	15 %	30 %	36 %	49 %
Финска	20 %	20 %	30 %	34 %
Шведска	15 %	17 %	19 %	19 %
Уједињено Краљевство	8 %	16 %	30 %	46 %
ЕУ 28	6 %	19 %	22 %	49 %

(*) Државе чланице које, на основу Конвенције LRTAP, имају могућност да изаберу да као основу за усклађеност користе укупне националне емисије обрачунате на основу употребљених горива могу да задрже ту могућност како би осигурале кохерентност између међународног права и права Уније.

АНЕКС III

САДРЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ ПРОГРАМА КОНТРОЛЕ ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА НАВЕДЕНИХ У ЧЛАНОВИМА 6. И 10.

ДЕО 1.

Минимални садржај националних програма контроле загађења ваздуха

1. Почетни национални програми контроле загађења ваздуха из Члана 6. и 10. обухватају бар следећи садржај:
  - (a) национални оквир политике из области квалитета и загађења ваздуха у чијем је контексту програм израђен, укључујући:
    - (i) приоритете политике и њихов однос са приоритетима дефинисаним у другим релевантним областима политике, укључујући климатске промене и, када је то адекватно, пољопривреду, индустрију и транспорт;
    - (ii) надлежности које су додељене националним, регионалним и локалним органима;
    - (iii) напредак у контексту смањења емисија и побољшања квалитета ваздуха постигнут постојећим политикама и мерама као и степен усклађености са националним обавезама и обавезама у контексту Уније;
    - (iv) предвиђени даљи развој под претпоставком да се већ донесене политике и мере не мењају;
  - (b) разматране могућности политике за које се сматра да су у складу са обавезама смањења емисија за период од 2020. до 2029. и од 2030. надаље и прелазним нивоима емисија утврђеним за 2025. као и да доприносе додатном побољшању квалитета ваздуха и анализе тих могућности, укључујући методу анализе; када је то доступно, засебан или комбиновани утицај политика и мера за смањење емисија, квалитет ваздуха и животну средину и са њима повезаних неизвесности;
  - (c) мере и политике изабране за доношење, укључујући распоред за њихово доношење, спровођење и преиспитивање као и одговорне надлежне органе;
  - (d) према потреби, објашњење разлога о томе зашто се оквирни нивои емисија за 2025. не могу постићи без мера које подразумевају несразмерне трошкове;
  - (e) према потреби, објашњење употребе флексибилности наведених у Члану 5. и све последице по животну средину које произлазе из такве употребе;
  - (f) процена о начину на који се одабраним политикама и мерама осигурава кохерентност са плановима и програмима успостављеним у другим релевантним подручјима политике.
2. Ажурираним верзијама националног програма контроле загађења ваздуха из Чланова 6. и 10. обухваћено је бар следеће:
  - (a) процена напретка оствареног у вези са спровођењем програма, смањењем емисија и смањењем концентрација;
  - (b) све значајне промене у контексту политике, процена, програма или распореда његовог спровођења.

ДЕО 2.

Мере за смањење емисија из Члана 6. став 2. подстав 2.

Државе чланице узимају у обзир релевантни Документ са смерницама о амонијаку и користе се најбољим расположивим техникама у складу са Директивом 2010/75/ЕУ.

А. Мере за контролисање емисија амонијака

1. Државе чланице успостављају национални саветодавни кодекс добре пољопривредне праксе за контролу емисија амонијака, узимајући у обзир Оквирни кодекс UNECE добре пољопривредне праксе за смањење емисија амонијака из 2014, којим је обухваћено бар следеће:

- (a) управљање азотом, уз вођење рачуна о читавом циклусу азота;
  - (b) стратегија храњења стоке;
  - (c) технике расипања ђубрива уз ниске емисије;
  - (d) системи за складиштење ђубрива уз ниске емисије;
  - (e) системи за смештај животиња уз ниске емисије;
  - (f) могућности за ограничавање емисија амонијака из употребу минералних ђубрива.
2. Државе чланице могу утврдити национални буџет за азот ради праћења промена свеукупних губитака реактивног азота из пољопривреде, укључујући амонијак, азотов оксид, амонијум, нитрате и нитрите, на основу начела наведених у Документу са смерницама UNECE о буџетима азота (Одлука 2012/10, ECE/EB.AIR/113/Add 1.).
3. Државе чланице забрањују употребу ђубрива на бази амонијум карбоната и могу смањити емисије амонијака из неорганских ђубрива следећим приступима:
- (a) заменом ђубрива на бази урее ђубривом на бази амонијум нитрата;
  - (b) када се и даље користе ђубрива на бази урее, применом метода за које се показало да смањују емисије амонијака за најмање 30% у поређењу са употребом референтне методе, како је утврђено у Документу са смерницама о амонијаку;
  - (c) промовисањем употребе органских уместо неорганских ђубрива и, у случају даље употребе неорганских ђубрива, њиховим расипањем у складу са предвидивим потребама усева или пашњака у контексту азота и фосфора, узимајући у обзир и постојећи хранљиви садржај у земљишту и хранљиве материје из других ђубрива.
4. Државе чланице могу смањити емисије амонијака из стајског ђубрива следећим приступима:
- (a) смањењем емисија које настају услед наношења течног и чврстог ђубрива на обрадиву земљу и пашњаке применом метода којима се емисије смањују за најмање 30% у поређењу са референтном методом описаном у Документу са смерницама о амонијаку и под следећим условима:
    - (i) расипањем ђубрива и течног ђубрива само у складу са предвидивим потребама за хранљивим материјама у контексту усева или пашњака у вези са азотом и фосфором, узимајући у обзир и постојећи хранљиви садржај у земљишту и хранљиве материје из других ђубрива;
    - (ii) неширењем ђубрива и течног ђубрива по земљишту које је засићено водом, поплављено, смрзнуто или прекривено снегом;
    - (iii) наношењем течног ђубрива на пашњаке уз помоћ црева за ђубриво, расипачима ђубрива или плитким или дубоким убризгавањем;
    - (iv) наношењем ђубрива и течног ђубрива на обрадиву земљу, у тло, у периоду од четири сата од расипања;
  - (b) смањењем емисија које настају услед складиштења ђубрива ван просторија за животиње следећим приступима:
    - (i) за складишта течног ђубрива која су изграђена након 1. јануара 2022, употребом система или техника складиштења уз ниске емисије за које се показало да смањују емисије амонијака за најмање 60% у поређењу са референтном методом описаном у Документу са смерницама о амонијаку, а за постојећа складишта течног ђубрива за најмање 40%;
    - (ii) покривањем складишта за чврсто гориво;
    - (iii) осигуравањем довољног складишног капацитета за ђубриво за пољопривредна газдинства како би се ђубриво могло расипати само у периодима који су погодни за раст усева;
  - (c) смањењем емисија из просторија за животиње употребом система за које се показало да смањују емисије амонијака за најмање 20% у поређењу са референтном методом описаном у Документу са смерницама о амонијаку;

(d) смањењем емисија из ђубрива употребом стратегија за храњење животиња храном са ниским садржајем беланчевина за коју се показало да смањује емисије амонијака за најмање 10% у поређењу са референтном методом описаном у Документу са смерницама о амонијаку.

В. Мере смањења емисија ради контроле емисија ситних прашкастих материја и црног угљеника

1. Не доводећи у питање Анекс II о вишеструкој усклађености Уредбе (ЕУ) бр. 1306/2013 Европског парламента и Савета (Уредба (ЕЗ) бр. 1306/2013 Европског парламента и Савета од 17. децембра 2013. године), државе чланице могу забранити спаљивање остатака и отпада од жетве и шумских остатака на отвореном подручју.

Државе чланице надгледају и спроводе било какве забране спроведене у складу са првим подставом. Свако изузеће од такве забране ограничено је на превентивне програме који за циљ имају избегавање неконтролисаних пожара, сузбијање штетних организама или очување биолошке разноврсности.

2. Државе чланице могу успоставити национални саветодавни кодекс добре пољопривредне праксе за правилно управљање остацима од жетве на основу следећих приступа:

(a) побољшање структуре земљишта инкорпорацијом остатака од жетве;

(b) унапређење технике инкорпорације остатака од жетве;

(c) алтернативна употреба остатака од жетве;

(d) побољшање стања хранљивих материја и структуре земљишта инкорпорацијом ђубрива према потреби како би се постигао оптималан раст биљака и тиме избегло спаљивање ђубрива (стајско ђубриво, сламната подлога).

С. Спречавање утицаја на мала пољопривредна газдинства

При предузимању мера описаних у одељцима А и В, државе чланице осигуравају да се у потпуности узму у обзир утицаји на мала и микро пољопривредна газдинства.

Државе чланице могу, на пример, изузети мала и микро пољопривредна газдинства из тих мера када је то могуће и адекватно с обзиром на применљиве обавезе смањења.

*АНЕКС IV***МЕТОДОЛОГИЈЕ ПРИПРЕМЕ И АЖУРИРАЊА НАЦИОНАЛНИХ ИНВЕНТАРА И ПРОЈЕКЦИЈА ЕМИСИЈА, ИНФОРМАТИВНИХ ИЗВЕШТАЈА О ИНВЕНТАРУ И ПРИЛАГОЂЕНИХ НАЦИОНАЛНИХ ИНВЕНТАРА ЕМИСИЈА ИЗ ЧЛАНОВА 5. И 8.**

За загађујуће материје из Анекса I државе чланице припремају националне инвентаре емисија, прилагођене националне инвентаре емисија према потреби, националне пројекције емисија, просторно рашчлањене националне инвентаре емисија, инвентаре великих тачкастих извора и информативне извештаје о инвентару применом методологија које су усвојиле стране Конвенције LRTAP (Смернице о извештавању ЕМЕР) па се зато од њих тражи да се користе Смерницама ЕМЕР/ЕЕА о инвентарима емисија загађујућих материја у ваздуху (Смернице ЕМЕР/ЕЕА) које се у Конвенцији помињу. Осим тога, додатни подаци, посебно подаци о активности потребни за процену националних инвентара и пројекција емисија, припремају се у складу са истим смерницама.

Ослањањем на Смернице о извештавању ЕМЕР не доводе се у питање додатни аранжмани дефинисани овим Анексом и захтеви који се односе на номенклатуру за извештавање, временске низове и датуме извештавања одређене у Анексу I.

ДЕО 1.

Годишњи национални инвентари емисија

1. Национални инвентари емисија морају бити транспарентни, доследни, упоредиви, потпуни и тачни.
2. Емисије из утврђених кључних категорија израчунавају се у складу са методологијама дефинисаним у Смерницама ЕМЕР/ЕЕА и са циљем примене 2. нивоа или вишег нивоа (детаљне) методологије.

Државе чланице могу користити друге научно утемељене и компатибилне методологијама за утврђивање националних инвентара емисија под условом да те методологије дају тачније процене од методологије из Смерница ЕМЕР/ЕЕА.

3. За емисије из области транспорта државе чланице израчунавају емисије и извештавају о њима у складу са националним енергетским билансима који су достављени Статистичком заводу Европске уније (Евростат).
4. Емисије из друмског транспорта израчунавају се и о њима се извештава на основу продатог горива (Државе чланице које, на основу Конвенције LRTAP, имају могућност да изаберу да као основу за усклађеност користе укупне националне емисије обрачунате на основу употребљених горива могу да задрже ту могућност како би осигурале кохерентност између међународног права и права Уније) у дотичној држави чланици. Осим тога, државе чланице могу поднети извештаје и о емисијама из друмског транспорта на основу употребљених горива или пређених километара у држави чланици.
5. Државе чланице извештавају о својим годишњим националним емисијама које су изражене у важећој јединици одређеној у NFR обрасцу за извештавање из Конвенције LRTAP.

ДЕО 2.

Националне пројекције емисија

1. Националне пројекције емисија морају бити транспарентне, доследне, упоредиве, потпуне и тачне, а достављеним информацијама мора бити обухваћен бар следећи садржај:
  - (a) јасна идентификација донесених и планираних политика и мера укључених у пројекције;
  - (b) према потреби, резултати анализе осетљивости која је спроведена у сврху пројекција;
  - (c) опис методологија, модела, основних претпоставки као и кључних улазних и излазних параметара.

2. Пројекције емисија процењују се и сврставају у релевантне секторе извора. Државе чланице припремају пројекцију „са мерама” (усвојене мере) и, када је то потребно, пројекцију „са додатним мерама” (планиране мере) за сваку загађујућу материју у складу са упутствима из Смерница ЕМЕР/ЕЕА.
3. Неопходно је да националне пројекције емисија буду у складу са годишњим националним инвентаром емисија за годину $x-3$ и пројекцијама достављенима у оквиру Уредбе (ЕУ) бр. 525/2013 Европског парламента и Савета (Уредба (ЕУ) бр. 525/2013 Европског парламента и Савета од 21. маја 2013. о механизму за праћење и извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште и за извештавање о другим информацијама у вези са климатским променама на националном нивоу и нивоу Уније као и стављању ван снаге Одлуке бр. 280/2004/ЕЗ (СЛ L 165, 18.6.2013, стр. 13.)

ДЕО 3.

Информативни извештај о инвентару

Информативни извештаји о инвентару припремају се у складу са Смерницама о извештавању ЕМЕР-а и достављају се коришћењем обрасца за извештавање о инвентарима како је у њима наведено. Извештајем о инвентарима мора бити обухваћен бар следећи садржај:

- (a) опис, упућивања и извори информација специфичних методологија, претпоставки, емисионих фактора и подаци о активности као и разлози за њихов избор;
- (b) опис кључних националних категорија извора емисија;
- (c) информације о непоузданостима, осигурању квалитета и верификацији;
- (d) опис институционалних аранжмана за припрему инвентара;
- (e) нове прорачуне и планирана побољшања;
- (f) ако је релевантно, податке о употреби флексибилности из Члана 5, ставови (1), (2), (3) и (4);
- (g) ако је релевантно, податке о разлозима за одступање од путање смањења која је одређена у складу са Чланом 4. став 2, као и мере за враћање на путању;
- (h) сажет преглед.

ДЕО 4.

Прилагођавање националних инвентара емисија

1. Држава чланица која предложи прилагођавање свог националног инвентара емисија у складу са Чланом 5. став 1. у свој предлог Комисији укључује бар следећу пратећу документацију:
  - (a) доказ да је дотична национална обавеза (или обавезе) смањења емисија премашена;
  - (b) доказ о мери у којој се прилагођавањем инвентара емисија смањује прекорачење и доприноси усаглашености са дотичном националном обавезом (или обавезама) смањења емисија;
  - (c) процену о томе хоће ли се и када испунити дотична национална обавеза (или обавезе) смањења емисија на основу националних пројекција емисија без прилагођавања;
  - (d) доказ о томе да је прилагођавање у складу са једном или неколико од следеће три околности. Према потреби могуће је упућивање на релевантна претходна прилагођавања:
    - (i) у случају нових категорија извора емисија:
      - доказ да је нова категорија извора емисија призната у научној литератури и/или Смерницама ЕМЕР/ЕЕА;

- доказ да та категорија извора није била укључена у релевантни историјски национални инвентар емисија у време када је дефинисана обавеза смањења емисија;
  - доказ да емисије из нове категорије извора ометају државу чланицу у испуњењу обавеза смањења емисија, што је подржано исцрпним описом методологија, података и емисионих фактора који су коришћени како би се дошло до тог закључка;
- (ii) у случају да су за утврђивање емисија из посебних категорија извора коришћени значајно различити емисиони фактори:
- опис изворних емисионих фактора, укључујући детаљан опис научне основе којом је добијен емисиони фактор;
  - доказ да су изворни емисиони фактори коришћени за утврђивање смањења емисија у време када су утврђена;
  - опис ажурираних емисионих фактора, укључујући детаљне информације о научној основи којом је добијен емисиони фактор;
  - поређење процена емисија које су израђене употребом изворних и ажурираних емисионих фактора, којим се показује да због промене емисионих фактора држава чланица није у могућности да испуни своје обавезе смањења;
  - разлози за одлучивање о томе да ли су промене емисионих фактора значајне;
- (iii) у случају да су за утврђивање емисија из посебних категорија извора коришћене знатно различите методологије:
- опис изворно коришћених методологија, укључујући детаљне информације о научној основи којом је добијен емисиони фактор;
  - доказ да је изворна методологија коришћена за утврђивање смањења емисија у време кад су она утврђена;
  - опис ажуриране методологије која је коришћена, укључујући детаљан опис научне основе или референце којима је добијена;
  - поређење процена емисија израђених употребом изворних и ажурираних методологија којом се показује да због промене методологије држава чланица није у могућности да испуни своје обавезе смањења;
  - разлози за одлучивање о томе да ли су промене у оквиру методологије значајне.
2. Државе чланице могу доставити исте пратеће информације за поступке прилагођавања на основу сличних предуслова, под условом да свака држава чланица поднесе неопходне засебне информације које се на њу односе, како је наведено у ставу 1.
3. Државе чланице поново обрачунавају прилагођене емисије како би се, у мери у којој је то могуће, осигурала доследност временских низова за сваку годину у којој се примењује једно или више прилагођавања.

АНЕКС V

НЕОБАВЕЗНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ УТИЦАЈА ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА ИЗ ЧЛАНА 9.

- (a) за слатководне екосистеме: утврђивање обима биолошке штете, укључујући осетљиве рецепторе (микрофите, макрофите и диатоме) и смањење рибљег фонда и бескичмењака:
- кључни индикатор капацитета неутрализације киселина (ANC) и пратећи индикатори киселости (pH), раствореног сулфата (SO_4), нитрата (NO_3) и раствореног органског угљеника:
- учесталост узорковања: од годишњег (за промене у језерима које се јављају у јесен) до месечног (водени токови).
- (b) за копнене екосистеме: оцена киселости земљишта, губитка хранљивих материја из земљишта, статуса и количине азота као и губитка биолошке разноврсности:
- (i) кључни индикатор киселости земљишта: измењиве фракције базних катјона (базна засићеност) и измењиви алуминијум у земљиштима:
- учесталост узорковања: сваких 10 година;
- помоћни индикатори: pH, сулфат, нитрат, базни катјони, концентрације алуминијума у земљишном раствору:
- учесталост узорковања: сваке године (према потреби);
- (ii) кључни индикатор испирања нитрата из земљишта ($NO_{3, \text{leach}}$):
- учесталост узорковања: сваке године;
- (iii) кључни индикатор односа угљеника и азота (C/N) и помоћни индикатор укупног азота у земљишту (N_{tot}):
- учесталост узорковања: сваких 10 година;
- (iv) кључни индикатор равнотеже хранљивих материја у лишћу (N/P, N/K, N/Mg):
- учесталост узорковања: сваке 4 године.
- (c) за копнене екосистеме: процена штете у оквиру раста вегетације и биолошке разноврсности због озона:
- (i) кључни индикатор раста вегетације и штете за лишће и помоћни индикатор тока угљеника (C_{flux}):
- учесталост узорковања: сваке године;
- (ii) кључни индикатор прекорачења критичних нивоа на основу тока:
- учесталост узорковања: сваке године током сезоне раста.

АНЕКС VI

УПОРЕДНА ТАБЕЛА

Директива 2001/81/ЕЗ	Ова Директива
Члан 1.	Члан 1.
Члан 2, 1. подстав, и 2. подстав , тачке (c), (d) и (e)	Члан 2.
Члан 3, тачка (e)	Члан 3, тачка (1)
—	Члан 3, тачке (2), (3), (4), (5), (8), (9), (12) и (13)
Члан 3, тачка (i)	Члан 3, тачка (6)
Члан 3, тачка (k)	Члан 3, тачка (7)
Члан 3, тачка (h)	Члан 3, тачка (10)
Члан 3, тачка (g)	Члан 3, тачка (11)
Члан 4.	Члан 4. (1) и (2)
Члан 2, 2. подстав, тачке (a) и (b)	Члан 4. (3)
—	Члан 5.
Члан 6. (1)	Члан 6. (1)
Члан 6. (2)	Члан 6. (2), (5) до (10)
Члан 6. (3)	Члан 6. (3) и (4)
—	Члан 7.
Члан 7. (1)	Члан 8. (1), први подстав
—	Члан 8. (1), други подстав, (2) до (4)
Члан 7. (2)	Члан 8. (5)
Члан 7. (3)	Члан 8. (6)
Члан 7. (4)	Члан 8. (7)
—	Члан 9.
Члан 8. (2)	Члан 10.(1)
Члан 8. (1)	Члан 10.(2)
—	Члан 10.(3) и (4)
Члан 9.	Члан 11.
—	Члан 12.
Члан 10.	Члан 13.
Члан 6. (4)	Члан 14.(1)
Члан 7. (3) и Члан 8. (3)	Члан 14.(2) и (3)
Члан 11.	Члан 15.
Члан 13. (3)	Члан 16.
Члан 13. (1) и (2)	Члан 17.

Директива 2001/81/ЕЗ	Ова Директива
Члан 14. —	Члан 18. Члан 19.
Члан 15. —	Члан 20. Члан 21.
Члан 16.	Члан 22.
Члан 17.	Члан 23.
Члан 8. (1) и Анекс III	Анекс I
Анекс I	Анекс II
—	Анекси III, V и VI
III	IV

Изјава Комисије о преиспитивању емисија метана

Комисија сматра да је квалитет ваздуха довољно битан разлог за преиспитивање развоја емисија метана у државама чланицама како би се смањила концентрација озона у ЕУ и подстицало смањење метана на међународном нивоу.

Комисија потврђује да на основу пријављених националних емисија намерава да додатно процени утицај емисија метана на постизање циљева из Члана 1. став 2. Директиве о националним горњим границама емисија, да ће размотрити мере за смањење тих емисија и, према потреби, поднети законодавни предлог у ту сврху. У својој процени Комисија ће узети у обзир даљи међународни напредак као и актуелне студије из те области које би требало да буду завршене 2017. године.
